Размисли на един поет, журналист, краевед и родолюбец

Това са думи за един човешки живот – личен, мой живот. Написах в края на 2017-та и началото на 2018 година.

Димитър Боримечков, бесарабски българин, роден и израсъл в град Тараклия, Р.Молдова бе активен участник във Втория международен форум "Българско наследство" през 2016 г. като родолюбец, поет, писател, фотограф и бе награден със специалния плакет на форума. Фото:Людмила ПЕТРОВА

Здравейте, скъпи мои приятели!

Неделен ден е. Зимен. Студен. А колко такива са минали през един човешки живот, а колко на няколко поколения, тези – на прокудените българи, преселници от земите оттатък Дунава.

Всеки човек си гради своята съдба, живее своя живот – със своите радости, мъки, страдания. Какво са преживели и за какво са мечтаели моите прадеди, моите прабаби и прадядовци, баба и дядо от бащината и от майчината линия, които отдавна или от по-близко време са починали. Напуснали този свят в различни времена и епохи. Какви спомени са ни оставили, какви песни и легенди са ни предали: всичко, дошло до нас е безценно, културно и духовно богатство.

Така животът е устроен, че в едно и също време живеят три поколения, в редки случаи и четири. Аз помня и двамата дядовци, и двете ми баби – родителите на моите баща и майка. Дядо ми Василий и баба ми Улияна по баща и баба ми Домникия и дядо ми Димитър по майка са били бедни, но благи и трудолюбиви хора. Най-дълго от тях е живяла баба ми Домникия – 90 години. Родила е десет деца, от които едно е рано починало. От деветте е останала в момента жива само леля Дона.

Преди години с брат ми Иван в читалището организирахме среща на фамилия Карамалак. Събраха се близо сто човека, а общо от Карамалаците те наброяваха тогава 120 потомци.

Интересни съвпадения открихме с брат ми в рожденте дни и в дните на смъртта на членовете на фамилиите Боримечков – Карамалак. Баба ми Улияна е била по-възрастна от дядо ми Василий с една година. Така се е налагало по онова време. Тя е родена на 10 октомври 1896 година (дядо ми Василий през 1897 г.), а баща ми Иван почива на същата дата, но през 1996 година, на 75-годишна възраст. Дядо ми Васил е бил счетоводител и е пял в хора на черквата «Свети Георги». Смятали го за грамотен човек и с красив певчески глас. Винаги съм го виждал с книга и с вестник в ръка. Образът му говореше за мек характер, за вътрешното му спокойствие. Такъв той ще остане завинаги в моето сърце. Почина през февруари 1971 година, когато и двамата с брат ми бяхме в казарма: той в Архангелск, аз – близо до град Горький.

Дядо ми Димитър Карамалак и брат ми Иван Боримечков са родени на една и съща дата – на 21 септември, но, разбира се, в различни години. Той е работил в предприятие «Заготзерно». Това донякъде е помогнало на семейството му да не умира от глад: всяка вечер той слагал в крачолите на панталоните си по няколко шепички зърно, а баба ми от няколко зрънца е правела постна чорба.

Срещу дома му (сега близо до гимназия «Олимпий Панов») е била сградата на началното училище, по обективни причини – в румънско време. Майка ми разказваше, Бог да я прости, че когато дошло е време да се учи, тя помолила баща си, моят незабравим дядо, да я запише като ученичка. И поради това, че е искала да бъде наравно с другите, и поради това, че на всички ученолюбиви деца са давали храна. Майка ми завършила в румънско два класа, а това е дало на нея да «живне» и да получи първите знания, първите уроци в живота. За което неведнъж казваше, че е била благодарна на своя баща и на учителя си Георги Бакаржи, който ги е учил на писмо и четмо, на Божието слово. До края на живота си миличката ми майка помнеше и разказваше стихотворения на румънски език – такова е било времето. «Григорчина Ивана», както я знаеха в селото, а после и в града Тараклия, знаеше наизуст стихове от Библията, от Светото писание. Съседките ѝ се чудеха, как баба Иваница знае и помни толкова много. Майка ми е казвала: «Бог ми помага. Вярвайте в Бога, и на вас ще ви помага».

Майка ми е родила 4 деца, от които едно е починало на тринадесетия ден от рождението му – от силния студ на зимата през 1950 година. На роденото след мен братче му дали име Иван. Същото име, в чест на баща ми Иван и в памет на братчето ми, родителите са дали на брат ми Иван, роден на 21 септември 1951 година. Той е емблематична фигура на Тараклия и изобщо на бесарабската българска общност в Република Молдова. Името му и делата му са известни и в Украйна и в прародината България.

Родителите ни са родени през август: баща ни – на 18-ти 1921 г., майка ни –на 12-то число 1923 година. В домашния ни архив грижливо се съхранява документ, който датира сватбата им: 28 август 1944 година, няколко дни след освобождението наМолдавия от румънско-немецките завоеватели. Има и друг документ, от който научаваме, че баща ми четири години е бил на трудов фронт: след сватбата с майка ми и до началото на лятото на 1948 година той е работил като миньор в шахтата в Кривой Рог. Съхранена е и фотография, от която ни гледат баща ми и други негови приятели – тараклийци, снимали се в Кривой Рог.

Затова, по тази причина, аз съм се появил на бял свят, когато баща ми е бил на 28, а майка ми – на 26 години. За едно патриархално семейство, каквото е било семейството на моите родители, аз съм бил закъсняло първо дете – слабо и хилаво. Интересното е, че сестра ми Анна е родена през 1959-та, когато аз съм бил на 10 годинки. Разликата на родените деца в едно семейство тогава е била голяма и стигала 20, че и повече години.

Основната работа на баща ми е била дърводелец в районния промишлен комбинат. Бил е дълги години и бригадир на дърводелците. Славил се със своето трудолюбие и отзивчивост. Винаги се притичвал на помощ. За честен и добросъвестен труд е награден с юбилеен медал «Ветеран труда». В архива ни се съхраняват грамоти, поздравителни адреси, които по празници и важни събития получавал Иван Василевич Боримечков. Заедно с бригада дърводелци той е правил врати и прозорци за дома на културата вТараклия, който е бил открит през април 1959 година, а няколко седмици преди това важно за културата събитие е била родена сестра ми Анна. Като безценна реликва и гордост в нашия домашен архив е молбертът и дървеният фотоувеличител, които е направил баща ми, когато с брат Иван сме били по на 13 – 15 години. Аз тогава и рисувах, и снимах, и писах бележки в Чадър-Лунгския районен в. «Знамя». Анна Куртева като завеждащ отдел «Писма» коригираше и подготвяше моите кореспонденции за печат. С голям интерес четях тогава нейните прекрасни разкази. Понякога усещанията ми ме връщат в онова далечно време с нова сила, а понякога се чувствам, че още не съм излязъл от онзи детско-юношески свят.

В молберта, който по чудо е оцелял през тези години, докато съм пътувал по Молдавия, бившия Съветски съюз, България (живял съм в столиците Кишинев, Москва, София), се съхраняват рисунките – акварелни и с молив, изсъхналите бои и четките, които са неми свидетели от миналото. От моите детство и юношество, мечти и стремления. От някогашния живот с порив и желание за опознаването на света, с любовните му трепети, с реализация на своите хобита и увлечения, с неизползваните и изпуснатите възможности, с идеализация на всичко, което ни обкръжаваше и така наивно и светло ни радваше.

Така, когато се връщаш в миналото, нещата се подреждат и стават все по-конкретни и поясни. По-близки за нашето сърце, за нашият ум. Очертават се и добиват по-голям смисъл в нашето съвремие, което е по-различно от съвремието на нашите прадеди, деди и бащи.

Точка 5. Училищата…

Не едно, няколко училища съм завършил за своя почти 70-годишен личен живот, а творческият е с по-малко години. Едни от първите ми и любимите ми занимания в средата на 60-те години на XX век, като авиомоделизъм, рисуване, фотография, бяха в стените на дома на пионерите. Бяха такива в онези съветски времена. Кръжоците посещавах с детска и чиста радост. Бях безкрайно щастлив. След завършването на 8 клас реших да стана художник, дори държах изпити в художественото училище «Илия Репин» в Кишинев. С мен бе и баща ми, а една нощ спахме заедно в апартамент на първия етаж. От шума на транспортните средства аз често се събуждах. Още тогава разбрах, какво благо е селската тишина. На другия ден не споучих, нямах късмета в рисуването на тема «Стройка на XX век». Това не ме сломи, но беше голям удар по моето самочувствие.

След време ми мина не много благоприятният момент в моя ранен юношески живот и аз се върнах към фотографията, която стана за мен и съдба, и смисъл в живота ми. Магическото действо във фотолабораторията отново ме завладя, благо преди години, а и в по-горните класове, за мен кумир бе учителят по труд и наставник по фотографията Александър Георгиевич Логинов. От него съм научил много неща: и да майсторя играчки, и да правя снимки, и да откривам света, който беше в цялата му светлина пред всички нас: вече не деца, но и още не юноши. Благодарение на своя учител Ал. Логинов аз завърших висшето си образование и получих дипломата си с хубави оценки, а темата ми бе за събитийния фоторепортаж, чиято работа бе оценена «отлично» от моя научен ръководител Тарасенко. Много строго се отнасяше към своите дипломанти. Няколко пъти писах своята дипломна, но в края на краищата и двамата останахме доволни.

На този свят няма случайности: всичко, което правим и което виждаме наоколо, има свои закономерности. Не щете ли, преди да защита дипломната си работа, срещнах учителя си по фотографията Александър Логинов. Показах му това, което съм написал, и, разбира се, снимките, които наставникът ми внимателно разгледа. Вече поовехтял, но със светли очи и бодър дух, той ме похвали, потупа по рамото и каза: «Митя, я когда-то учил тебя и других детишек как делать фотографии, а теперь я вижу, что ты настоящий фотомастер». Запомних за цял живот и думите му: «Хорош тот учител, если ученик пошел дальше него и сделал больше него. Я желаю тебе творческих успехов в твоем дальнейшем пути на стезе фотографии». Срещата ни бе през май 1981 година, а през 1985 година Ал. Логинов ни напусна. Думите и делата му, както и светлият му образ, ще бъдат в мен и ще съпътстват, ще осветляват пътя ми през остатъка на моя живот.

Точка 9. Първите творчески успехи…

Първите ми творчески успехи дойдоха много по-късно, от които бях и щастлив, и които най-много се запомниха. 90-те години на двадесетото столетие бяха най-богати на радостни събития и творчески постижения. На 21 септември 1991 г., в рождения ден на Иван Боримечков, в Кахулската печатница бе отпечатан първият брой (!) на вестник за бесарабските българи «Български глас» с редактори Илия Вълков (Болград) и Димитър Боримечков (Тараклия). В същия ден от Кахул с редовен автобус заминах за Болград, където в разгара бе Всесъюзният фестивал на българската култура. От 1000 бройки подарихме на участниците му по-голямата част. Човешка радост изпитвах тогава, а и вълнувах се доста, как читателят ще приеме новото българско издание. Всичко мина на високо ниво, емоционално и трогателно. От 2-и и до 61-и брой на в. «Български глас» поех ангажимента и редактирах това българско издание с мотото му «Слънцето свети еднакво за всички». В първият му брой поетът, преводач и общественик Александър Миланов написа в статията си: «Да бъде чут и българският глас». Чува се и до днес. Вече три години излиза литературно-публицистичната притурка на български език «Светлина», на която съм редактор и продължавам да пиша на майчиния език и да я редактирам. От 15 януари 2015 г. и до сега са отпечатани вече 136 притурки-страници, които всяка седмица, в петък, получава българският читател.

Първата ми публикация на стихове бе на руски език и се появи през май 1994 година в републиканския вестник «Независимая Молдова», за публикуването на която съдейства тогавашният зам.-редактор, българинът от С. Кортен Петър Делибалтов. Той, всъщност, бе и първият отговорник на националния републикански български вестник «Родно слово», отпечатван на страниците на в. «Советская Молдавия». След седмица същата подборка стихове бе публикувана и в Тараклийския районен в. «Свет». Много похвали тогава получих. И си казах в онези щастливи мигове, а защо да не започна да пиша стихотворения на роден български език. И започнаха да се появяват моите произведения в ритъм и рима по страниците на българските вестници: «Родно слово», Кишинев, «Роден край»», Одеса, Украйна, «Български глас», Тараклия, в някои български издания в България. По-късно станах и автор на книги с проза и поезия. Но за това по-долу.

Спазвайки хронологията, длъжен съм да напиша за първата ми фотоизложба «Бесарабия – това свидно име», която открих в Храма на книгите – в Националната библиотека «Св. Св. Кирил и Методий» на 3 септември 1993 година в София. Може би, най-вълнуващите и най-незабравимите моменти в моя творчески живот са свързани с този септемврийски и знаменателен за мен ден. Тогава получих най-голямото признание от моите приятели и колеги, от всички, които се интересуваха от фотографията и от проблематиката на бесарабските българи. Благодарности съм изразявал, изразявам и днес на приятелите ми Мирчо Сливенски и Арманд Басмаджият, които подготвиха изложбата, а също и правеха снимки, както и на Александър Миланов, който произнесе тържествено слово на откриването на моята първа фотоизложба, на Тончо Василев, който направи хубавия документален филм «Забравените българи», на Станини Дешева, журналистката на Българското национално радио, На Димитър Тракийски, един от основателите на Културно-просветното дружество на бесарабските и таврийските българи «Родолюбец», София, на Петър Германов, първия председател на дружество «Родолюбец», който преди години предвиждаше откриването на моя фотоизложба в София, на колегите ми журналисти Здравка Горанова, Тони Капсъзова, Томчо Томчев и др., които с перо и камера осветиха събитието и разказаха на своите читатели, зрители и слушатели за един бесарабски български майстор по фотография.

Дълги години работих като щатен кореспондент в българския вестник «Родно слово», издаван в своето време в Кишинев, Молдова. На страниците му се появяваха не само публицистични материали, а и стихове, лирични новели, миниатюри.

През 1997 година редакторът и издател на «Родно слово» Нико Стоянов ми предложи всичко, което съм писал в проза и публикувал на страниците във вестника, както и снимки, да събирам в папка с цел за една бъдеща книга. Така и направих, без много да вярвам, че такава може да се появи на бял свят. За мое учудване и едновременно за моя радост, не се наложи дълго да чакам. В един прекрасен мартовски ден същата година Нико Стоянов донесе от издателството «Родно слово» един пакет, в който бях сложени стотина книги със заглавие «Вселена на откровения» - лирична проза за деца, а по-долу прочетох своето име и фамилия: Димитър Боримечков. Пред мен сякаш бе цялата вселена, а чувството от допира до книгата ми бе неописуемо. С няколко думи: радостта, че съм автор на първа книга, не ме оставяше дълго време. А и сега, разтворя моята «Вселена…», тръпвам и като дете, чета някога написаното от мен. Последваха и други книги, но нали се знае, че първата си остава винаги първа.

На моето поетично творчество силно, но и приятелски нежно, оказа влияние талантливият български поет, преводач и общественик Александър Миланов. Често си спомням, как той, получил широка популярност в България и сред българските общности по света (най-много сред най-голямата – бесарабската общност), ме канеше да му гостувам в неговия ергенски апартамент (жена му беше вече покойница). По време на такива приятелски и душевни срещи, в домашни интимни условия, Поетът, като на младши брат по кръв и по перо, ме учеше да правя на хората добро и как да пиша хубави стихове. Той лекичко се намесваше и без да ме нарани поправяше моите поетични опити. Ако Нико Стоянов ми подаде ръката си и ме подтикна да пиша творби в мерена реч, то Александър Миланов ми даде увереност да бъда на няколко стъпала по-високо в моето поетично и, като цяло, в литературното ми творчество.

13. Какво е най-значимо за мен?..

Да си призная, като че ли личен живот нямам. Макар всичко да е относително. Ако бях мислел само за здравето си, щях ли да бъда днес такъв, какъвто съм. Работохолик съм, но трябва да имам добри условия, за да мога без остатък, с цялата си същност, да се включа в един творчески процес, да се затворя в четирите стаи, тогава усещам, че нещо добро и хубаво мога да направя… Такива примери много ги има в книгата ми «Аз искам утре да живея пак», издадена във Велико Търново през 1999 година. Например, в една студена и снежна зима се оказах в Габрово. Нищо друго не ми оставаше да правя, освен да пиша, да изразявам себе, своите чувства и своите мисли в лирични миниатюри и незаздравяващи спомени. Писах за сладката тъга и за мъчителната скръб, които ме обхващаха и запълваха цялата ми душа. Писах и за «несътвореното», «недоизказаното», които има всеки Божи човек. Както е казал великият български разказвач Йордан Йовков, възпял в своето творчество Добруджа: «Боже, колко мъка има в този свят!». Как да помогнеш на човек, когато лошо е на всекиго. Но нека пречистени след страх и съмнения, вървим по нова път с чувство на отговорност и с радост към утрешния ден.

Точка 13. Любимият ми цвят е синият, а от ястията най-обичам баничата и пълнените чушки. В българската поезия ме вдъхновяват стиховете на Димчо Дебелянов, а в бесарабската българска - нежната лирика на Тодор Стоянов, в историческата белетристика – тетралогията «Бесарабски хроники» на Анна Малешкова и Николай Куртев… Песните на Емил Димитров и на Анна Герман могат да трогнат, да развълнуват всеки слушател, всяко сърце, независимо от национална и религиозна ориентация. Музиката на молдовския композитор Евгений Дога, на когото в студентските си години правих доста снимки от неговите концерти, както и с неговите почитатели. Благодари ми за снимките и стисна със своята нежна и топла ръка моята. Подари ми една усмивка – светла, непристорена. А в София, в къщата на приятеля ми Мирчо Сливенски, до сълзи ме развълнува неговата мелодия от филма «Мой нежный, мой ласковый зверь». Моята родина – Молдова – отдалеч изглеждаше по-мила, по-близка и една от най-красивите в света…

Точка 14. Вашите срещи с публиката… За моя личен и творчески живот съм имал десетки и стотици срещи с най-различна публика в Молдова, Украйна, България, Русия по повод на моите изяви в литературата, фотографията, публицистиката. С журналисти, мои колеги по целия свят, както и тези, с които имах срещи и приятни приказки по време на Тринадесетата среща на българските медии по света, състояла се в Кишинев и Тараклия в началото на октомври 2017 година. Сред тях ще спомена Мила Васов от Сърбия, Мария Захариева от Чехия, Мария Попова и Дора Костова от Украйна, Пепа Витанова от София. Списъкът, разбира се, е много по-голям.

От срещите ми с бележити личности от Молдова, Украйна и България написах книга «Границите на духа» - разговори за Бесарабия. В нея са включени десетки интервюта с поети, учени, художници, културни и религиозни дейци. Доставиха ми удоволствие срещите и разговорите с поетите Никола Инджов, Марин Георгиев, писателите и общественицте Тончо Василев и Владимир Карабойчев, художниците Иван Шишман и Александър Кара от Измаил, Украйна, и Димитър Пейчев от Кишинев, Молдова…

Точка 15. Обичате ли да пътувате? По всичко личи, че съм пътешественик. Ако вземем, че по пет и повече години съм живял в Москва, Кишинев и София, то пътуванията до най-различни точки на света и обратно – до родната ми Тараклия – могат да съставят десетки хиляди километри. Трудно е да си представя, но може би да съм обиколил екватора на нашата планета Земя няколко пъти. А и журналистическата ми работа не ми дава спокойствие и възможност да съм на едно място, а винаги да съм в движение, да търся нови герои и светове, нови събития, които отразявам в периодичния печат и в електронните издания. За моите пътувания до София и обратно бих написал цяла книга, но времето май че няма да ми стигне… Кой знае, нека надеждата умира последна…

Точка 16. От казаното преди следва, че не само бих приел предложение да усвоявам чужди планети или седмия континент, а и готов съм всеки миг да го сторя, но, за съжаление или за щастие, имам тук, на тази Земя, още много недовършени лични и професионални дела. Където и да съм, все ще има край и ново начало. Вселенският ход не спира, човешкият живот постоянно се обновява и продължава своето развитие.

Точка 18. Не бих никога написал критичен материал, създаден съм за друго – да пиша за хубави и красиви неща, да виждам само доброто в човека, да зареждам другите с положителна енергия. За критични материали нито сили имам, нито желание, нито каквото и да е било предложението…

Точка 19. Най-много се страхувам, че няма да успея да систематизирам моя архив и в подреден вид да го предам на хора или институции…

Точка 20. В данния момент пиша нещо като мемоар, но какъв ще му излезе краят не зная. В края на всяка година и в началото на новата някой като че ли ме зарежда с божествена енергия и аз с утроена, с удесеторена сила пиша ли, пиша… Дано нещо остане и от мен за утре и по-нататък.

Точка 21. Мисията на съвременните творци да облагородяват света чрез слово, музика, багри. Да го правят по-красив и по-съвършен.

Точка 22. Не обичам мързеливите хора, мразя предателите.

Точка 23 и засега последна. Мотото ми: Никога да не падам духом, който ни крепи и тогава, когато сме на ръба и трябва да се борим за живот и със самия себе си. Аминь.

Димитър БОРИМЕЧКОВ